

յան 380-ամյակին), Յու. Յուզովսկին նույնպես նշեց, որ Վաղարշյան-Համլետը շատ է ժպտում («Համլետ», «Սովետական գրականություն և արվեստ», 1946, № 3, էջ 83)։

11. Պիեսում՝ «Դամաճանություն»։

12. Ահա թե ինչ է ասում Ռ. Զարյանն իր ելույթում. «Սխալ չհասկանաք։ Զարծեք, թե ես ասում եմ Վաղարշյանի Համլետը շատ շարժուն է, նյարդային, դրա համար էլ փիլիսոփայի, մտածողի տպավորություն չի թողնում։ Երբեք։ Կարծել այդպես, նշանակում է ընկնել այն միամտության մեջ, թե փիլիսոփայությունը բնավորություն է և եթե մեկը փիլիսոփա է, ապա անպայման պետք է ծանրախոհ լինի, բայց ոչ շարժուն, նյարդային։ Շարժուն, նյարդային բնավորությամբ մարդն էլ կարող է փիլիսոփա լինել... Համլետի մասին խոսելիս ես նկատի ունեմ այն, որ դերասանը միակողմանի է լուծում դերը՝ չընդգրկելով իր խաղի մեջ Համլետի հոգեկան կազմի ամբողջությունը իր զարմանալի ամբողջության մեջ («Սովետական գրականություն», 1942, № 5—6, էջ 175—176)։

ՀԱՄՈՐԻ ԲԵԿԵԱԶԱՐՅԱՆԸ «ՀԱՄԼԵՏԻ» ԲԵՄԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հաղորդում Արմիկ Խաչիկյանի

Արշակ Բուրջալյանը 1942-ին Սունդուկյանի անվան թատրոնում բեմադրեց «Համլետ» ողբերգությունը։

Արքայազնի դերակատարը Վաղարշ Վաղարշյանն էր։

Հայ բեմը մինչ այդ շատ էր հարուստ շեքսպիրյան ավանդներով և բնականաբար մեր ժամանակի խոշոր արվեստագետի առջև ծառացած պիտի լինեին դժվարագույն խնդիր։ Վաղարշյանի ստեղծագործական խառնվածքին խորթ էր ամեն կարգի կրկնություն, նրա բոլոր միտքը, բնականաբար, պիտի ստեղծեր մի նոր, տակավին անծանոթ կերպար։

Վաղարշյանի դերակատարման մեկնաբանության շուրջը առաջացան կրքոտ վեճեր, ուներ հակառակորդներ, ուներ նաև պաշտպաններ։ Այդ վեճերը սկիզբ առան բեմադրության առաջին օրերին, բայց մի նոր թափով բորբոքվեցին մի երկու տարի անց՝ 1944-ին, շեքսպիրյան ֆեստիվալի օրերին։ Դժբախտաբար Համլետը երկար չմնաց նրա խաղացանկում և այսօր գրեթե մոռացված է։

Վաղարշ Վաղարշյանի արխիվում գտնվեց հայկական կինոարվեստի ականավոր ներկայացուցչի՝ Համո Բեկնազարյանի մի գրությունը, նվիրված մեր թատերական մայր-օջախի շեքսպիրյան նոր բեմադրությանը։ Հնարավոր չեղավ պարզել, թե հայտնի արվեստագետը ո՞ւմ է հասցնազրել իր կարծիքը, ե՞րբ և ի՞նչ առիթով է շարադրել իր այդ գրությունը, բայց դրանից թերևս ավելի կարևոր է այն, որ նա բարձր է գնահատում Բուրջալյանի շախատանքը, բեմադրությունը ընդհանրապես, Վաղարշյանի դերակատարումը մասնավորապես։

Я горячо поздравляю театр им. Сундукина с большой творческой победой.

Неоднократно приходилось мне смотреть «Гамлетта» на сценах лучших русских театров. В роли Гамлета выступали прославленные мастера сцены.

Тем не менее всегда, когда идешь на новую постановку «Гамлета», заранее возникает во мне протестующее начало, и это потому, что ни разу ни на одной сцене я не встречал правильного толкования образа Гамлета. То это были абсолютные пессимисты-неврастеники, например Чехов, или мстительные, лукавые, самодовольные и утверждающие себя Гамлеты вроде Горюнова в театре им. Вахтангова, таких примеров можно привести много.

Гамлета прогрессивного для своей эпохи, Гамлета борющегося со всем ханжеством и лицемерием двора, Гамлета умного, на много голов стоящего выше всех его окружающих, создали театр им. Сундукяна и блестяще его исполняющий народный артист В. Вагаршян. Это самое передовое и самое правильное толкование образа Гамлета, какое мне когда-либо приходилось видеть, и сделано это на высоком актерском мастерстве.

Такое же высокое мастерство проявил режиссер Бурджалов. Во всей постановке четкость, скупость и скульптурность мизансцен, правильное использование сценической площадки, прекрасная расстановка массы, все это показывает высокую культуру режиссера и его большой вкус.

Мне радостно было видеть такой прекрасный спектакль.

Народный артист Арм. ССР
А. И. Бек-Назаров

ՇԵՔՍՊԻՐԻ ԿԵՐՊԱՐՆԵՐԸ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՊՈԼԻ ԲԱՌԱՐԱՆԻ ԷԶԵՐՈՒՄ

Հաղորդում Մուշեղ Նալբանդի

1912 թվականին րնիկ գյումրեցի Մարտիրոս Հարությունյանցը, Բեռլինի համալսարանն ավարտելուց հետո, Ալեքսանդրապոլում լույս է բնծալում մի ուշադրալ բանասիրական աշխատանք, որի լրիվ անունն է՝ «Բացատրական բառգիրք օտարազգի բառերի և օտարազգի բառերի ու դարձվածքների, որոնք գործածական են հայոց գրականության մեջ: Համեմատարար ընդարձակ բացատրություն փիլիսոփայական, տնտեսագիտական, հասարակագիտական, իրավաբանական և կենսախոսական բառերի»: Ինչ խոսք, այս աշխատանքը, որը երկույուն, շուրջ 450 էջ է, ունի նաև օտար դարձվածքների բառարան, բնավ չի կարելի համեմատել համանման մի այլ աշխատանքի՝ Հ. Տեր-Ղազարյանի «Հանրամատչելի բառարան օտարազգի բառերի և գործածության մեջ մտած մտքերի ու դարձվածքների» (Քիֆլիս, 1908) աշխատության հետ: Եթե Տեր-Ղազարյանինը, ինչպես ինքը՝ հեղի-